
Aanvullingen op "het wel en wee in vak d" in de strandloper, 21e jaargang, oktober 1989.

---

door Ees Aartse

Vergeten is aan te geven dat het kaartwerk op bladzijde 20 en 21 van wijlen Frans v.d. Berg is.

Frans v.d. Berg maakte voor ons alle kaarten die wij nodig hadden voor de inventarisaties in het zuidelijk duingebied. Deze kaarten, die wij uit de nalatenschap van Frans v.d. Berg hebben gekregen, zijn thans eigendom van de Vereniging.

Op bladzijde 22 had voor alle duidelijkheid aangegeven moeten worden, dat de landschapstypekaart overgenomen is uit: Amsterdamse Waterleiding Duinen, Landschapskartering op vegetatiekundige grondslag (Zuidhollands deelgebied) van C.J. Jaspers (zie literatuurlijst).

Aan de literatuurlijst dient nog toegevoegd te worden: Naber F.R.M. Vogelpopulatie-onderzoek in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Een voorstel voor broedvogel-monitoring en steekproef-onderzoek. jan. 1985.

Onlangs kreeg ik van Joost Bouwmeester, een oud-gediende in de vereniging, de gegevens van een inventarisatie uit 1973.

Hij had "Wel en wee in vak D" met veel plezier gelezen. Hij vond het fijn dat er toch ook iemand anders was die dat kale, zeer geaccidenteerde terrein kon waarderden.

Met veel genoegen laat ik u kennis maken met Vak D van 16 jaar geleden dat door Joost als jong broekje geïnventariseerd is voor de Vogelwerkgroep Haarlem. Om zekerheid te hebben of er sprake was van een broedgeval werd naar nesten gezocht. Aangezien dit zeer arbeidsintensief is, bracht hij gemiddeld 2 a 3 bezoeken per week aan dit terrein.

Broedvogelinventarisatie 1973

Soort	aantal
Kievit	3
Houtsnip	1
Wulp	1
Houtduif	3
Ransuil	1
Veldleeuwerik	6
Boompieper	3
Winterkoning	1
Heggemus	3
Nachtegaal	2
Paapje	1
Tapuit	3
Merel	3

Zanglijster	1
Sprinkhaanrietzanger	1
Braamsluiper	2
Grasmus	6
Tuinfluit	1
Zwartkop	2
Fitis	9
Koolmees	1
Ekster	3
Kneu	2

Het terrein was in 1973 kaler dan nu. Vooral de Rozen- del was door de vele voerbanen, die regelmatig ge- maaid werden, een open duinbosje geworden. Thans is er geen doorkomen meer aan, hetgeen duidelijk te merken is aan de vogelrijkdom.

In 1973 waren er ook stuifplekken, maar die hadden niet de omvang van nu.

Als we de lijst doornemen en vergelijken met de lijst in de vorige Strandloper, valt op dat de Fazant niet ge- noemd wordt in de inventarisatie van 1973. De Fazant werd niet als broedvogel erkend. Fazanten werden in die tijd nog massaal uitgezet. Broedse kippen werden gebruikt om in duin fazante-eieren uit te broeden. Joost vertelde dat het geen uitzondering was als je in de Rozen- del 50 tot 60 Fazanten op de voerbanen tegen- kwam.

Hij wist zich verder nog te herinneren dat de Patrijs re- gelmatig te zien was in Gijs Kokkieshoek. het nest werd nimmer gevonden zodat aangenomen werd dat de Patrijs gebroed heeft aan de overzijde van het rij- wielpad.

Het aantal Kieviten was toen nog erg hoog. De Vos was nog niet in de duinen verschenen en het aantal Ek- sters was betrekkelijk gering. De Kievit kon dus in alle rust broeden en de jongen groot brengen.

Opvallend is dat de Veldleeuwerik toen zo algemeen voorkwam. De soort was in 1978 verdwenen uit het terrein. De Veldleeuwerik gaat landelijk gezien ook achteruit. De teruggang in de AW-duinen moet niet al- leen worden toegeschreven aan een verandering in de vegetatie.

Duidelijk is te zien, dat toen de struik- en boomlaag slecht ontwikkeld was. Houtduif, Winterkoning, Heg- gemus, Grasmus en Fitis kwamen toen in kleine aantal- len voor. Als je die aantallen vergelijkt met de aantallen nu, dan mag je toch wel de conclusie trek- ken, afgezien van stijgingen in landelijke trends, dat het terrein veranderd is en zeer zeker in positieve zin. De enige Koolmees die toen in vak D voorkwam, broedde in een nestkast in de Rozen- del. Tegenwoordig

zijn holten in vooral Vlieren geliefkoosde broedplaatsen.
Leuke waarnemingen toen waren: Een Houtsnip en een Ransuil (ook in 1972) in de Rozendel en een Paapje

in de Schapedel.
Het paapje neemt landelijk gezien enorm toe. Dat deze voormalige broedvogel in vak D daar terugkomt, is gezien het terrein niet ondenkbeeldig meer.

Blauwe Reigers

---

door Jelle van Dijk

In het meinummer van De Strandloper was het een en ander te lezen over de stand van de Blauwe Reiger in onze regio. In dat stukje werden de mij bekend zijnde kolonies genoemd. Naar aanleiding van dat artikel ontving ik twee reacties. Beide reacties betroffen de reigerkolonie op het landgoed Cronestein aan de zuidrand van Leiden. Jaap van der Linde wist te melden dat deze kolonie de laatste jaren gegroeid was van 27 naar 57 nesten! Ook had hij Rhijnhof bezocht en daar 26 nesten geteld. Mijn telling van 23 nesten of Rhijnhof dateerde van 16 april. Het is heel gebruikelijk dat er tot eind april nog nieuwe vestigingen in een kolonie

plaatsvinden. In tegenstelling tot sterns en meeuwen vindt bij reigers het broeden niet gelijktijdig plaats. Dit jaar kwam het vanwege de extreem zachte winter zelfs voor dat op sommige nesten al grote jongen te zien waren, terwijl andere paren nog moesten beginnen. Om de lijst van reigerkolonies te complementeren, werd ook nog de kolonie bij Bennebroek bezocht. Op 3 mei waren hier 16 bewoonde nesten. De dichtstbijzijnde kolonies ten zuiden van Katwijk en Leiden bevinden zich langs de N 44 in Wassenaar en op het landgoed Duivenvoorde bij Voorschoten. Van deze kolonies zijn de aantallen broedparen mij niet bekend.

Jan Verwey Natuurcentrum

---

door Willem Baalbergen

Medewerkers gevraagd

Ons natuurcentrum is inmiddels alweer een aantal jaren in bedrijf, de tijd gaat snel. Zij het wat wisselend, kunnen we toch zeggen dat het centrum nog steeds leuk bezoek trekt. Vooral als er tijdelijke tentoonstellingen zijn is het bezoek goed. Tevens wordt het centrum veel door groepen, scholen en dergelijke bezocht.

Na zo'n aantal jaren is de lijst medewerkers, diegenen die dienst doen in het centrum, wat uitgedund. Wij streven ernaar dat men 1 x per 6 weken op de lijst komt en dat halen we nu niet meer. Vandaar de vraag: als u het leuk vindt ook een dienstje te draaien in het centrum, meldt u dan bij Marian Bos of Frank de Groot.

Vaak wordt er gevraagd: wat houdt het eigenlijk in? en: is het moeilijk? Nu moeilijk is het niet. Er wordt echt niet van u verwacht dat u een kei bent in het natuurgebeuren. U dient meer de gastvrouw of gastheer te spelen. Er wordt daarnaast met het opstellen van de

lijst ook gekeken met wie u dienst doet, er zijn nl. steeds twee personen aanwezig. Er worden dus koppels gevormd van een ervaren en een min of meer onervaren kracht.

Eventueel wordt u dus goed ingewerkt.

Graag een belletje naar Marian of Frank, heus het is hartstikke leuk werk!!!!

Marian Bos tel: 01719-18636

Frank de Groot tel: 02521-14872

Jan Verwey Centrum

En...

Het zal u reeds zijn opgevallen; het centrum is deze zomer rondom in de verf gezet. Ons lid Ben Hoek heeft zijn tijd in de V.U.T. goed gebruikt en het geheel een kwastje gegeven. Ons natuurcentrum glimt weer, om het op z'n Noordwijks te zeggen als "een keutel in de maneschijn". Waarvan akte.